

TINE OREL

DRUŽINA

Tine Orel se je rodil 9. februarja 1913 v Trzinu št. 137, p. d. pri Mežnarjih. Tako oče, Janez Orel (1877–1944), kot mati Rozalija, roj. Žankar (1874–1955), sta izhajala iz starih trzinskih družin. Dedek Luka Orel je bil dolgoletni cerkovnik (mežnar) pri cerkvi sv. Florijana v Trzinu, vse od leta 1856 do 1910. Oče Janez Orel se je izučil za zidarja, v letih 1907 do 1910 se je odpravil v Ameriko, kjer je z delom v rudniku prihranil toliko denarja, da je sezidal novo hišo v Trzinu št. 137, kamor se je preselil iz stare mežnarije in si ustvaril svojo družino. Po prvi svetovni vojni se je zaposlil pri železnici. Mati Rozalija je skrbela za dom in za manjšo posest. V zakonu so se jima rodili otroci: Ivan (1910–1933), Valentin – Tine (1913–1985) in Jerca (1915–1995), kasneje poročena Rebolj. Tine Orel se je leta 1941 poročil z Zoro, roj. Požar, in v zakonu sta se jima rodila hči Tanja (1941) in sin Boris (1943).

Tine Orel dojenček, 1914

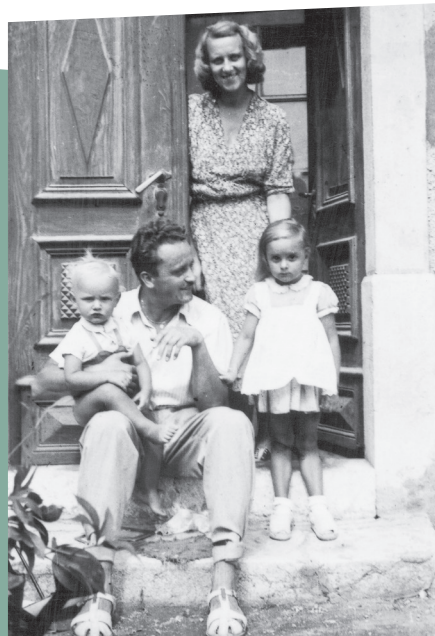
Rojstna hiša Tineta Orla, p. d. pri Mežnarjevih

O svojih odhodih od doma: *»Ko se fjakam tam proti Štepanji vasi, kar verjamem, da se človek, dokler gre navzgor, vsakih sedem let popolnoma prenovi, da jaz nisem več tisti jaz, ki je s šestim letom z jokom odhajal v Ljubljano.«*

Mama Rozalija Orel, ok. 1942

Tine in Zora Orel z otrokoma Tanjo in Borisom, 1945

Oče Janez Orel pred domačo hišo, ok. 1938

UREDNIK PLANINSKEGA VESTNIKA

Planinski vestnik je najstarejša revija za ljubitelje gora, ki izhaja že od leta 1895 dalje. Leta 1950 je postal Tine Orel njegov četrti urednik. Urejal ga je skoraj 30 let, do leta 1979. To je čas od prvih let povojne obnove planinskih koč in domov pa do leta, ko so naši himalajci dosegli svetovno odmeven vzpon na Everest.

V enem od uvodnikov v Planinskem vestniku je takole razmišljal o planinstvu:

»... Kaj je tisto, kar modernega človeka že sto let vleče v gorski svet? Odgovori so na videz novi, vse je bilo že pravzaprav povedano. Telesna in duševna preizkušnja, mik dogodivščin, čar nevarnosti, hrepenenje po višavah, po vrhu, cilju, preprosto razvedrilo, oddih in okrepčilo ... Je pa nekaj, kar veže vse v eno družčino: povezanost z naravo, ki je v gorah v vsej njeni prvobitnosti ...«

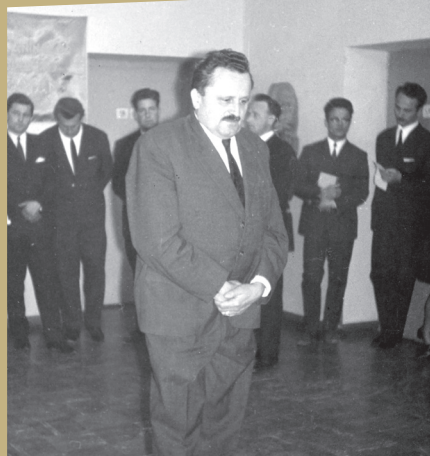

Karikatura Tineta Orla, 1963

Plaketa Planinske zveze Slovenije za vzorno urejanje Planinskega vestnika, 1975

Govornik na srečanju PD Celje, ok. 1963

PUBLICIST, UREDNIK, KRITIK, KULTURNI, DRUŽBENI, TURISTIČNI DELAVEC

Red zaslug za narod s srebrnimi žarki

Poleg rednih službenih obveznosti je opravljal še mnoge druge naloge.

Kot publicist je napisal vrsto samostojnih publikacij, prevodov, spremnih besedil, poljudnih in strokovnih člankov s področja slovenske literarne zgodovine in planinstva. Od leta 1965 je bil tudi sodelavec Slovenskega biografskega leksikona in od leta 1967 sodelavec jugoslovanskega leksikografskega zavoda v Zagrebu. Prav tako je sodeloval pri mednarodni reviji Alpinismus.

Orel je bil urednik Planinskega berila, zelo odmevne knjige Slovenske gore in Živeti v naravi, ponatisov knjig s planinsko tematiko, Celjskega zbornika (1957–1963), član časopisnih in založniških svetov, član sveta pri celjskem gledališču, pisec gledaliških kritik. Kot družbeni delavec je bil član številnih občinskih in državnih komisij v šolstvu, kulturi, planinstvu in turizmu.

Tudi v turizmu je aktivno deloval. Od leta 1952 do 1963 je bil podpredsednik Celjske turistične zveze. Velik je njegov prispevek pri obnovi in izgradnji turistične infrastrukture Zgornje Savinjske doline. Nenazadnje se je leta 1963 zaposlil na Turistični zvezi v Ljubljani, kjer je bil glavni urednik Turističnega vestnika.

Diploma prvega častnega člana PD Onger Trzin, 1984

Za svoje izredno plodno delo je prof. Tine Orel prejel visoka priznanja države in organizacij, v katerih je deloval: leta 1968 red dela z zlatim vencem, 1971 Bloudkovo nagrado, najvišje državno priznanje Republike Slovenije na področju športa, 1980 red republike s srebrnim vencem, odlikovan je bil z zlatim znakom PZS in PSJ, prav tako je bil odlikovan z zlatim znakom Turistične zveze Slovenije, postal je prvi častni član PD Onger Trzin 1984. Ob obletnicah je bilo Orlovo življenje in delo predstavljeno na razstavah v krajih, kjer je deloval, od Trzina, Kočevja, Celja do Mojstrane. Po njem se je leta 2004 poimenovala nova krajevna knjižnica Trzin v sklopu Knjižnice Domžale.

Na odprtju razstave Gore v podobah v Šoštanju, 1968

Tine Orel na predstavitvi knjige Dušana Jelinčiča v Trstu, 1984

Zloženska ob razstavi **Medobčinskega muzeja Kamnik** (zanj: **mag. Zora Torkar**) Besedilo: **mag. Zora Torkar** Fotografije in gradivo: **Tanja Orel Šturm, Boris Orel, Tine Rebolj, Stane Mesar, Knjižnica Domžale, PD Onger Trzin, Slovenski planinski muzej - Gornjesavski muzej Jesenice** Lektoriranje: **Ana Gruden** Oblikovanje: **Polona Zupančič, Mi ka do Kamnik, 2023** **Razstavo je omogočila Občina Trzin.**

MEDOBČINSKI MUZEJ KAMNIK

OBČINA TRZIN

TINE OREL – (1913–1985)

TRZINEC,
PEDAGOG,
PLANINEC,
KULTURNI in
DRUŽBENI DELAVEC

ŠOLANJE IN KARIERA

Tine je končal dva razreda osnovne šole v Trzinu in nato še dva razreda meščanske šole v Ljubljani. V letih 1923 do 1931 je nadaljeval šolanje na Škofijski klasični gimnaziji v Šentvidu pri Ljubljani. Leta 1936 je diplomiral na Filozofski fakulteti v Ljubljani iz zgodovine jugoslovanske književnosti, slovenskega jezika s staroslovenskim in iz narodne zgodovine ter iz ruskega in francoskega jezika. Leta 1941 je z odliko opravil tudi strokovni izpit za profesorja.

O šolanju na Škofijski klasični gimnaziji v Šentvidu:

»Imel sem odlična profesorja za slovenski jezik. Oba sta bila jezikoslovca, dr. Anton Breznik in Jakob Šolar. Prav gotovo sodita med tiste atraktivne in močne osebnosti, ki so lahko vplivali na mlade in njihovo nadaljnjo pot.«

Začetek njegove pedagoške poti je prekinila druga svetovna vojna. Vojna leta je Orlova mlada družina preživela v Ljubljani. Po koncu vojne je ponovno dobil zaposlitev kot profesor na celjski realni gimnaziji. Leta 1949 je postal ravnatelj I. celjske gimnazije, ki jo je vodil vse do leta 1963. Vsi dijaki in letniki maturantov se ga s ponosom in veseljem spominjajo.

O pedagoškem delu:

»Z dijaki sem se vedno dobro razumel. Mlad človek ne naredi nekaj slabega, ker bi to hotel. S to mislijo sem se večkrat srečal in potem vselej ustrezno ravnal.«

Tudi njegovo nadaljnje poklicno delo v Ljubljani je bilo namenjeno plemenitemu delu – vzgoji in poučevanju mladine. Po krajšem službovanju v Turistični zvezi Slovenije je leta 1965 dobil zaposlitev kot pedagoški svetovalec na Zavodu za prosvetno pedagoško službo in tam vodil oddelek za učbenike in priročnike. Od leta 1972 do upokojitve leta 1977 je bil profesor na oddelku za slovenščino Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani in na oddelku te fakultete v Novi Gorici. Leta 1982 se je ponovno preselil v Celje. Umrli je 3. junija 1985.

Tine orel kot ravnatelj I. gimnazije v Celju, z dijaki in profesorji, 1954

Diploma Filozofske fakultete v Ljubljani, 1936

Na Ojstrici, 1934

PLANINEC, ALPINIST

Tine Orel je bil z vsem srcem planinec. Od svojega 12. leta je zahajal v bližnje Kamniške Alpe. Z 19 leti je postal član Slovenskega planinskega društva, pri 20 je postal aktiven alpinist, ki je opravil nekatere klasične alpinistične vzpone od III. do VI. stopnje.

O obiskovanju planin:

»Cepin v roke in že si na plazu pod Kokrškim sedlom, ubiraš jo na Korošico, na Kamniško sedlo. Komaj čakaš, da zdrsnesh preko planot v smrekove hoste na Kriški, da se zaprašiš v Tiho dolino, da posamuješ na Dolu, da preorješ nad prepadom prežeči Rzenik.«

V planinah z dijaki, ok. 1955

in PLANINSKI FUNKCIONAR

Tik pred drugo svetovno vojno je postal odbornik celjske podružnice Slovenskega planinskega društva, po letu 1946 pa je kar 17 let vodil Planinsko društvo Celje. V času njegovega predsedovanja so na novo zgradili dom

v Logarski dolini, Frischaufov dom na Okrešlju, Mozirsko kočo na Golteh, obnovili Kočo na Loki pod Raduho in Kocbekov dom na Korošici ter odprli kočo na gori Oljki. Pri nekaterih akcijah je tudi prostovoljno fizično sodeloval.

V letih 1947 do 1960 je bil aktiven član Gorske reševalne službe Celje, od leta 1947 do 1983 pa tudi član Glavnega odbora Planinske zveze Slovenije. Kot načelnik njene Propagandne komisije je skrbel, da se je gornišтво predstavljalo tudi v besedi, sliki in glasbi s številnimi razstavami, koncerti in drugimi prireditvami. Svoje pedagoško delo in ljubezen do gora pa je lahko združeval v izletih, ki jih je kot mentor pripravljajl za svoje dijake vsa povojna leta.

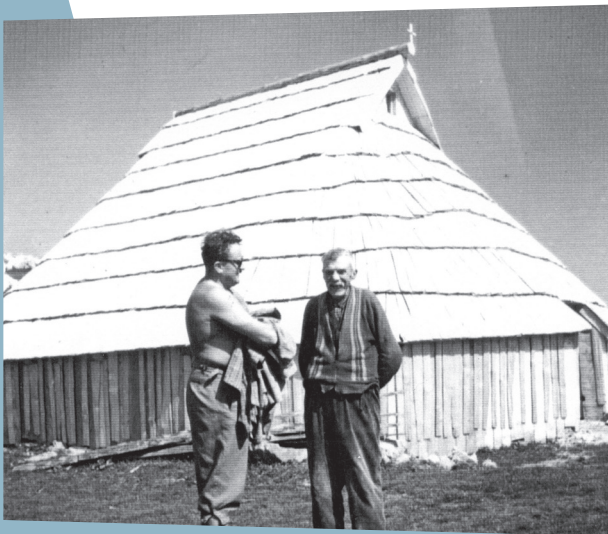

V Triglavski steni, 1933

Predsednik PD Celje, ok. 1960

Tine Orel in Jeran pred novo Jeranovo bajto na Veliki planini, foto Vlasto Kopač, 1952

V Bohinju, 1985

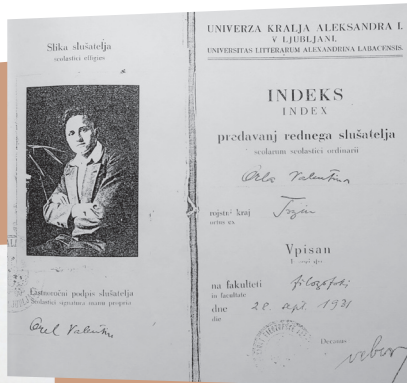
Na Marmoladi, ok. 1970

Tine Orel kot študent, 1935

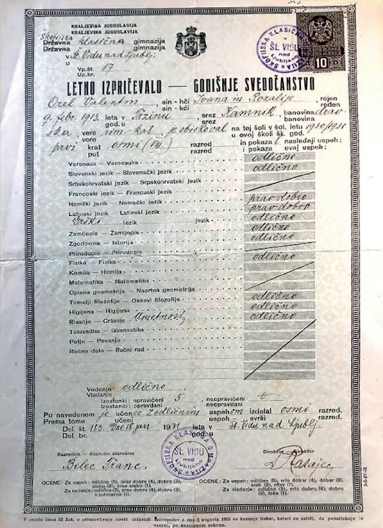

Na ekskurziji s profesorjem dr. Antonom Breznikom, ok. 1929

Orlov indeks, 1931

Na služenju vojaškega roka v Bileči, 1937

Letno spričevalo Škofjske klasične gimnazije za šolsko leto 1930/1931

Sprejem na delovno mesto profesorja Pedagoške akademije v Ljubljani, 1972

